

15.268 bomen en struiken aangeplant in hagen, heggen en houtkanten

24 zwaluwnesten opgehangen

170 deelnemers aan Behaag je tuin planten samen 2,54 km hagen, heggen en houtkanten, 348 hoogstam (fruit) bomen, 70 klimplanten, 10 wilgenhutten en 55 wilgenpoten

12 bijenblokken verkocht

200 zakjes zaad voor bloemenakkers verdeeld

3.068 leerlingen begeleid tijdens een natuureducatieve activiteit en 27 natuurkoffers uitgeleend

7 zitbanken geplaatst

14 poelen gegraven en hersteld

1,6 hectare bloemenweide aangelegd en 1,4 ha bloemenweide beheerd

323 hoogstamfruitbomen geplant

146 m bomenrij en dreven geplant

28 publieksactiviteiten en cursussen trekken 3.653 deelnemers

meer dan **5** km houtkanten en knobomen beheerd via het Loket Onderhoud buitengebied

42 projecten met aanleg of herstel van kleine landschapselementen

17 inrichtingsprojecten voor meer toegankelijke natuur, gestart, lopend of afgerond

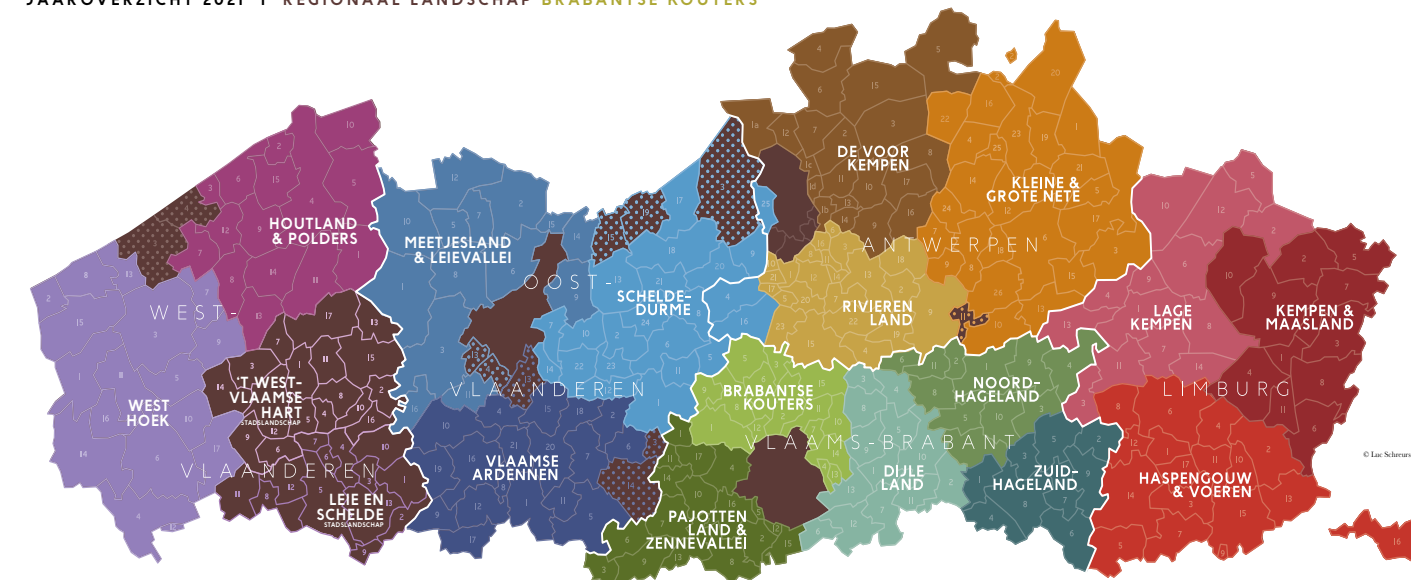
2,5 hectare nieuwe bosaanplantingen vrijgesteld



Kamsalamanders spotten in Zemst.



Workshop tijdens de opening van het Zeen.



LANDSCHAPSZORG & STREEKEIGEN KARAKTER

De Brabantse Kouters ten noorden van Brussel is een gevarieerde streek. In het zuiden is het heuvelachtig met lemige bodems, in het noorden eerder vlak en zandig. De Zenne en de vele beekvalleien vormen opvallende groen-blauwe linten. Op de plateaus vinden we de typische open kouterlandschappen. Opvallend zijn ook de vele historische kasteeldomeinen. Iedereen kent de Plantentuin Meise met het kasteel van Boechout. In de Brusselse rand vind je nog van deze erfgoedpareltjes.

RLBK wil samen met inwoners deze streekidentiteit bewaren en versterken. Jaarlijks planten en beheren we kilometers hagen, heggen, houtkanten en knobomenrijen. Veedrinkpoelen worden hersteld en klein bouwkundig erfgoed als veldkapellen krijgt een opknappbeurt.

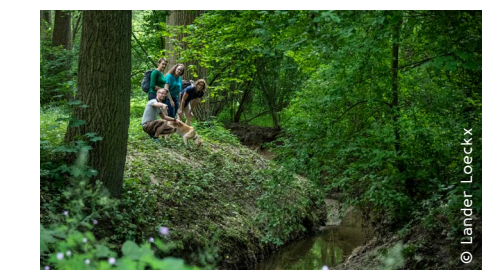
NATUURBEHOUD & BIODIVERSITEIT

Het landschap in Noordwest-Brabant herbergt nog steeds waardevolle fauna en flora. Door zorg te dragen voor dit landschap werkt RLBK aan het behoud ervan en creëren we een plek voor de vele zeldzame en minder zeldzame soorten in onze regio. In de Zennevallei treffen we nog Europees beschermde soorten als de grote pimpinel en de kamsalamander aan. Op de kouters gaat er aandacht naar de akkervogels. De parklandschappen zijn dan weer erg belangrijk voor vleurmuizen. Solitaire bijen krijgen een duwtje in de rug door acties in en rond de tuinen en dorpskernen.

Samen met de provincie Vlaams-Brabant, de vijftien aangesloten gemeenten en tal van partners zet RLBK al deze koestersoorten in de kijker.

NATUURRECREATIE

In een drukbevolkte streek heeft iedereen wel eens nood aan frisse buitenlucht. Een mooie wandeling langs trage wegen of een fietstochtje met bijhorend streekbierje op een zomers terras mag dan niet ontbreken. RLBK zet daarom graag in op kwaliteitsvolle natuurrecreatie. Meer toegankelijke natuur op een boogscheut van woonkernen is de ambitie. Op die manier leer je het landschap achter de lintbebouwing letterlijk van een andere kant kennen.



© Landier - Loeckx

EDUCATIE & VORMING

Onbekend is onbemind. Er is een waaier aan mogelijkheden voor jong en oud om meer te weten te komen over de natuur en het landschap in de regio. Denk aan een cursus, een thematische wandeling of een begeleide activiteit samen met de klas. Door natuureducatie leren we de nabije natuur kennen en waarderen. Zo kunnen we samen zorg dragen voor de natuur.

DRAAGVLAK & SAMENWERKING

Samenwerking, overleg en expertise zijn de positieve krachten waarmee regionale landschappen natuur en landschap versterken. Dankzij de vzw-structuur en de betrokkenheid van verenigingen en gemeenten kunnen we snel en efficiënt zorgen voor resultaten, met inhoudelijke en financiële inbreng van eigenaars en partners als multiplier.

REGIONALE LANDSCHAPPEN IN VLAANDEREN

Een Regionaal Landschap is een streek met een herkenbare landschappelijke structuur en kwaliteit. Het is ook een samenwerkingsverband tussen lokale overheden, verenigingen en particulieren. Regionale Landschappen zetten sterk in op streekidentiteit.

Regionaal Landschap Brabantse Kouters vzw (RLBK) ligt in het noordwesten van de provincie Vlaams-Brabant, net ten noorden van Brussel. Deze streek is drukbevolkt, maar heeft een verrassend groen landschap.

JAAROVERZICHT 2021

REGIONAAL LANDSCHAP BRABANTSE KOUTERS

	REGIONAAL LANDSCHAP BRABANTSE KOUTERS	Houtemsesteenweg 23, 1800 Vilvoorde • info@brabantsekouters.be • www.brabantsekouters.be
	PROVINCIE Vlaams-Brabant	AANTAL GEMEENTEN 15 (Asse, Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos, Kraainem, Londerzeel, Machelen, Meise, Merchtem, Opwijk, Steenokkerzeel, Vilvoorde, Wemmel, Wezembeek-Oppem, Zaventem, Zemst)
	OPP. (HA) 42.896	INWONERS 327.335
	LEDEN 42	PERSONEEL 15
	JAAROMZET (EURO) 1.258.217,03	



1 IN DE WEER VOOR HET LANDSCHAPSBEHEER

NATUURBEHOUD & LANDSCHAPSZORG

Het landschap beheren gaat vlotter via het Loket Onderhoud Buitengebied (LOB). Samen met de gemeente, sociale tewerkstellingsploegen, landbouwers en natuurverenigingen stippelen we een beheer uit voor kleine landschapselementen zoals houtkanten, knobomen en bomenrijen. Vervolgens gaat de geschikte partij aan het werk. Asse, Zaventem en Zemst breidden de LOB-samenwerking met RLBK uit naar de volledige gemeente. Ook Meise werd in 2021 een LOB-gemeente.

In totaal zo'n 3,8 kilometer hagen, heggen en houtkanten aan. Er kwamen ook 323 hoogstamfruitbomen bij in 30 hoogstamboomgaarden. In Kapelle-op-den-Bos herstelden we de pastorietuin.



3 NATUUR ALS THERAPIE

NATUURBELEVING

Natuur is goed voor jou! De coronacrisis toonde aan hoe hard ieder van ons naar die natuur en rust verlangt. Ook zorginstellingen zetten natuur in als therapie.

Onze samenwerking met het Psychiatrisch Ziekenhuis Sint-Alexius in Grimbergen werd via een Vlaamse campagne door de regionale landschappen als good practice in beeld gebracht. In de landschapstuin komen de patiënten helemaal tot rust. Nu werken we er verder aan een stiltetuin voor de bewoners, personeel en bezoekers.



2 LANDSCHAPSBOUWEN

NATUURBEHOUD & STREEKEIGEN

KARAKTER

Groen-blauwe stapstenen in het landschap zijn essentieel voor de biodiversiteit. Ze helpen insecten, vogels, kleine zoogdieren aan voedsel, schuil- en nestplaatsen. Op 42 locaties legde RLBK

4 TOEGANKELIJKE NATUUR

NATUURRECREATIE & DRAAGVLAK



Aan het Zeen in Sterrebeek (Zavenem) kwam er 8,5 hectare toegankelijke natuur bij. Je vindt er nu vlonderpaden en bruggen langs de Kleine Maalbeek, bloemenweides en graslanden, hoogstamfruitbomen en een wilgenhuttendorp. Een mooie bekroning van vier jaar projectwerk. In Nossegem (Zavenem) legden we de Kersenberg aan, een park- en speelbos van 1,3 hectare.

Aan de Leirekensroute in Opwijk werd het natuurproject aan bedrijventerrein de Vlaamse Staak geopend. De buurt kan nu genieten van de natuurlijk ingerichte groenbuffer met houtkanten, boomgaard, poel, klimstammen en wilgenhutten.

5 TOEKOMSTVISIE VOOR BESCHERMD LANDSCHAP

LANDSCHAPSZORG & ERFGOED

Half mei 2021 keurde het Agentschap Onroerend Erfgoed het erfgoedbeheersplan voor het beschermd landschap 'Gehucht Amelgem & omgeving' goed. Het is het resultaat van een samenwerking van het Strategisch Project Groene Noordrand met de gemeenten Meise,

Wemmel en Merchtem, inwoners en andere betrokkenen. Het plan zorgt voor een mooi evenwicht tussen natuur, water, landbouw en recreatie met respect voor het cultuurhistorisch karakter van Amelgem. Het vormt de leidraad voor het beheer en de (her)inrichting van het gebied voor de komende jaren.

6 BATMAN EN ZORRO SCOREN

BIODIVERSITEIT & LANDSCHAPSZORG

In 2021 keurde de provincie Vlaams-Brabant twee biodiversiteitsprojecten goed.

Voor de vleermuizen kunnen we zo extra kansen creëren door bunkers en kelders in te richten. Samen met Natuurpunt Studie en de vijf regionale landschappen van Vlaams-Brabant brengen we ook het leefgebied van de eikelmuis, een schuchter zoogdier met zorromasker, in kaart. Zo kunnen we gericht actie ondernemen. Vol spanning volgen we populaties in Machelen en Asse.



Ondertussen blijven we inzetten op kamsalamanderbiotopen in Grimbergen, Zemst en Vilvoorde. We motiveerden inwoners om deze Europees beschermde amfibie mee te monitoren. In Zemst legden we één nieuwe poel aan en herstelden we er vier. Nieuwe houtkanten zorgen voor extra verbindingen.

7 JONG GELEERD IS OUD GEDAAN

NATUUREDUCATIE

Na een coronajaar gingen we in 2021 weer volop op stap met onze jongste inwoners. 147 klassen uit het kleuter-, basis en secundair onderwijs volgden een les over bijtjes, het bos, het klimaat, kriebeldiertjes,... Leerkrachten ontleenden bij RLBK natuurkoffers om zelf aan de slag te gaan. En tijdens evenementen en in de vakantie werden de jongsten verwend met een 'Art d'Eco'-knutselworkhop.

Groene speelplaatsen maken natuur toegankelijk voor elke leerling. Schaduw- en klimbomen, heggendoelhoven, schuilbosjes, wilgenhutten, ... zorgen voor een koelere, biodiversere en waterdoorlaatbare speelplaats. Ze stimuleren ook het speelgedrag. De Piramide (Steenokkerzeel), De Knipoog (Vilvoorde) en De Kouterschool (Londerzeel) waren de gelukkigen in 2021.

8 60 KILOMETER STAPPEN

NATUURRECREATIE

Een nieuwe langeafstandswandeling van 60 kilometer gaf het startschot van een zomer vol buitenplezier. De route leidt je langs de pittoreske kouterlandschappen van Wemmel, Merchtem, Meise, Opwijk en Asse.

De wandeling volgt de knooppunten van het wandelnetwerk Brabantse Kouters en is op te splitsen in twee routes van 30 kilometer.



9 KELDERHOTEL VOOR VLEERMUIZEN

ERFGOED & BIODIVERSITEIT



In Domein Drie Fonteinen in Vilvoorde werd het herstel van de mysterieuze kelders afgerond met de inrichting als overwinteringsplaats voor vleermuizen. De functie van de kelder, met maar liefst drie ondergrondse verdiepingen, blijft evenwel een raadsel. Op het uitkijkpunt kan je een stuk van de ruïne en de kelders zien. Je hebt er ook een mooi zicht op het kanaal.

10 HET LANDSCHAP VOLOP BELEVEN

NATUURRECREATIE & -EDUCATIE

Bewoners het landschap laten ontdekken, beleven en koesteren, daar zetten we op in. 2021 was met 28 publieksactiviteiten, vormingen voor volwassenen en infosessies een erg succesvol jaar.

Toppers waren het Feest in het Landschap in Wemmel (750 deelnemers), de Erembald-Kravaalhappening in Affligem (1.500 deelnemers) en de opening van Het Zeen en Kersenberg in Zaventem (telkens 200 deelnemers). Tijdens de erfgoeddag in Domein Drie Fonteinen in Vilvoorde gaven we 102 kijklustigen een inkijk in

het gerestaureerde keldercomplex. En de infosessie en monitoringsdag over de kamsalamander trok meer dan 100 inwoners.

Wie graag het landschap leert beheren, volgde een cursus 'hoogstamfruit snoeien', 'knotten', 'bloemenweide aanleggen en beheren' of 'hagen en heggen scheren'.

In Kapelle-op-den-Bos organiseerden we een lezing over 'Klimaatrobuuste tuinen'.

11 WATER, WATER, WATER EN DE REST KOMT LATER

BIODIVERSITEIT

Poelen zijn een parel in het landschap en geven een boost aan de biodiversiteit. Het zijn hotspots van natuur en leven, waar planten, amfibieën, insecten en andere dieren samenkomen. Daarom lieten we een kraan twee nieuwe poelen graven en veertien bestaande poelen herstellen in Merchtem en Zemst. In de pastorietuin van Meise troffen we de voorbereidingen om een waterpartij te herstellen.

12 BEHAAG JE TUIN

BIODIVERSITEIT & DRAAGVLAK

Deze samenaankoop voor inheems plantgoed is een vaste waarde voor tuinliefhebbers die de natuur een handje willen helpen. 170 inwoners bestelden 348 hoogstambomen en 6.165 stuks plantgoed voor hagen, heggen en houtkanten. Er gingen ook 70 klimplanten de deur uit, ideaal voor wie op een kleine oppervlakte toch bloesems en bessen wil voorzien voor bijen en vogels.

13 STRATEGISCH DENKEN BIEDT KANSSEN

SAMENWERKING & LANDSCHAPSZORG

Via gebiedsprojecten brengen we partners, visies en programma's samen en versterken we het groen-blauwe netwerk. Projecten op lokaal niveau passen zo in het grotere landschapsverhaal. Omgekeerd investeren Vlaamse partners op maat van de streek in natuur, waterbeheer en recreatie.

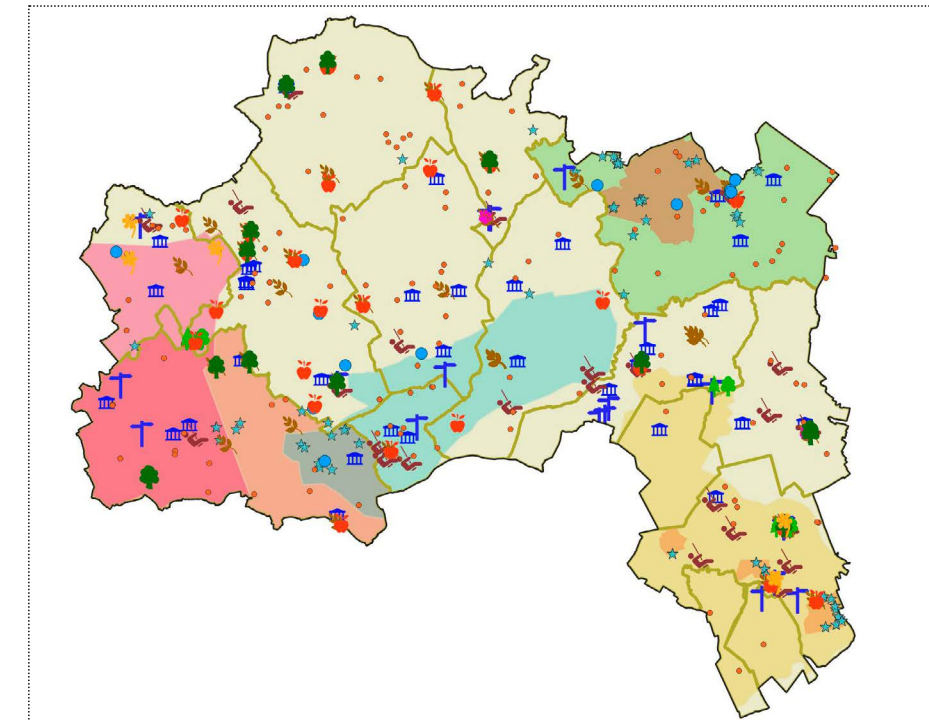
Het Strategisch Project Groene Noordrand vertaalde dit o.a. in de samenwerking rond het landinrichtingsplan Groene Noordrand en hefboomprojecten in Asse, Meise, Wemmel, Grimbergen en Vilvoorde

Het Strategisch Project Landschap van Erembald tot Kravaalbos steunt op een samenwerking over het gebied van RLBK, RLP&Z en RLSD. In Asse ontwikkelden we de 'Groene Rand' verder. In Opwijk herstelden we de kersenboomgaarden van 'het Witte Dorp' Mazenzele en werkten we aan het groene lint van de Leirekensroute.

In Zaventem, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Vilvoorde, Steenokkerzeel en Machelen startten we in 2021 een coalitie op waarbij blauw-groene netwerken in de Woluwevallei en de zijlopen centraal staan.



Een greep uit de resultaten van RLBK-projecten in 2021



Legende

- Bloemenweide
- Bos
- Hoogstamboomgaard
- Nestgelegenheid
- Poel / vijver / wadi
- Solitaire hoogstamboom
- Haag, heg, houtkant, knoboom
- Beheerwerken knobomen en houtkanten
- NME-actieve scholen
- Publieksactiviteiten
- Behaag je tuin
- Speelnatuur & Toegankelijk groen
- Loket Onderhoud Buitengebied
- Projectgebied ORIOM
- Projectgebied Groene Noordrand
- Projectgebied Erembald-Kravaal
- Projectgebied Woluwebekken

Regionaal Landschap Brabantse Kouters werd in 2021 financieel gesteund door Europa, de Vlaamse Overheid, de Provincie Vlaams-Brabant en de gemeenten Asse, Grimbergen, Kapelle-op-den-Bos, Kraainem, Londerzeel, Machelen, Meise, Merchtem, Opwijk, Steenokkerzeel, Vilvoorde, Wemmel, Wezembeek-Oppem, Zaventem en Zemst.